

Ljubljana, 30. maja 1923.

Izhaja 7., 15., 22. in 30. v mesecu.

Reformistična in revolucionarna strategija v strokovnem pokretu.

Strategija razrednega boja je mnogo težja kot strategija v svetovnih vojnah. Če tudi se v vojnah spopadejo milijoni in milijoni ljudi, ki so razdeljeni in sortirani v mnogobrojne enote: pehoto, konjenico, topništvo, letalce itd. itd. in je vodstvo take množice zelo komplicirano, je vendar strategija razrednega boja bolj zamotana in težavnejša, kot vojaška strategija.

V razrednem boju nimamo žičnih ograj in strelskih jarkov, ki bi nam kazali: tu je prijatelj (proletarec), tu sovražnik (kapitalist). Delavski razred je del moderne človeške družbe, ki je odraščal pod vplivom meščanske kulture, otroci se vzgajajo v državnih (kapitalističnih) šolah in proletarijat čita meščansko časopisje; naši razredni nasprotniki nas niso samo gospodarsko temveč tudi idejno zaslužili. Med nimi, ki spadajo v naše bojne redove, ima buržuazija še mnogo zaslepljenih pristašev, ki svoje sile še vedno stavljajo kapitalizmu v obrambo. Bojna fronta med proletarijatom in kapitalom je velik nesimetričen cik-cak, pretrgan na mnogih krajih.

Socialni konflikti, ki danes pretešajo svet, zahtevajo temeljito poznanje notranjih socij. razmer, zahtevajo točno poznanje gospodarskega stanja dežele in medn. industr. konjunktura. Poznati se mora razmerje moči enega in drugega razreda, številčno, akcijsko in odporno moč in sposobnost razrednih organizacij, poznati revolucionarno zavest in cilje posameznih plasti proletarijata, kakor tudi razredno ideologijo, vstrajnost in požrtvovalnost proletar-skih mas. Točno poznanje vsega navedenega je predpogoji, da se ustanovi prava smer, da se napravi načrt za razredno borbo revolucionarnih strokovnih organizacij.

Strategija razrednega boja je manevriranje; ona ni samemu sebi cilj (Selbstzweck), ampak sredstvo, metoda, za doseg nedoločnih ciljev. Strategijo določajo torej naloge, cilji, katere si stavimo. Oblika boja je torej odvisna od ciljev, katere si stavimo in sredstev, s katerimi v boju razpolagamo.

O načelnih nasprotjih med reformizmom in revolucionarnim socializmom smo govorili že v članku »Tri smeri v delavskih strokovnih organizacijah«, ki ga prinašamo na drugem mestu. V tem članku bi opozorili samo na razlike med strategijo reformistov in strategijo revolucionarnih socialistov. Reformisti očitajo revolucionarnim so-

cialistom: Vi hočete v poljubnem momentu izvesti socialno revolucijo! Z nepripravljenim in nezavednim proletarijatom hočete nasilno doseči cilj, za katerega uresničenje so potrebna desetletja napora.

Da so taka in enaka podtikanja nezmysel, ni treba povdarjati. Da bi kak pаметen in razsoden revolucionar kar poljubnega dne hotel izvršiti preobrat in iz malega konflikta hotel izvesti revolucijo, je absurdno. Revolucionarji niso otročaji in računajo z vsemi v tretjem odstavku navedenimi predpogoji. Revolucionarno delo ne obstoji v tem, da se vsak štrajk spremeni v oborožen spopad in v revolucijo, ampak da se pri vsaki akciji opozori delavske mase na neizbežnost socialnega preobrata in na nujno uničenje kapitalističnega produkcijskega sistema. Vsak pojav v današnji družbi je treba osvetliti z revolucionarnega stališča.

Da navedemo par primerov, ki pokažejo jasno razliko med revolucionarno in reformistično strategijo v razrednem boju.

Danes je v vseh državah kapitalizem v ofenzivi in poskuša izkoriščanje delavskih mas pojačati in pospešiti. Delavske mezde padajo, delovni pogoji postajajo vsak dan neugodnejši, delovni čas se podaljšuje. Kaj počnejo v tej poostreni borbi reformisti, kaj delajo revolucionarji? (Primere navajamo iz zapadne Evrope, kjer je kapitalizem bolj razvit in kjer so tudi strokovne organizacije močnejše.) Nekateri reformistični voditelji so na znižanje plač brez vsega pristali, češ, »če padajo cene blagu, potem se morajo tudi mezde znižati.« (Ti voditelji so pač mišljenja, da so predvojne plače popolno zadostile vsem potrebam delavca.) »Napad kapitala moramo odbiti,« pravijo zopet drugi reformisti. »Razume se,« odgovarjajo revolucionarji, »je pa cela strategija v tem, odbijati napade?« Ne, naša naloga je tudi, da privedemo vsakega razrednega borca do spoznanja, da se bo moral vedno braniti pred napadi kapitala, dokler bo kapitalizem obstojal in da je njegova proletarska dolžnost, da pomaga tudi v boju za uničenje kapitalizma. Ne samo uspešno odbijati napade, ampak tudi uničiti nasprotnika, to je temeljni zakon vojne znanosti, katerega so poznali vsi vojskovodje.

Vzemimo drugi primer: Zastopniki reformistične amsterdamske internacionale so sodelovali pri izdelavi versajske »mirovne« pogodbe, katero danes

že buržuji sami smatrajo, da nosi v sebi kal nove vojne. Oni so člani Zveze narodov in se udeležujejo sej raznih komisij »za razorožitev«. Kaj so dosegli v teh komisijah? Ničesar. V svojih lepih govorih so prosili navzoče roparske viteze, da naj za božjo voljo pristanejo na »razorožitev«. Kapitalisti so »pristali« in povsodi grade z mrzlično naglico nove tovarne za orožje. Reformisti upajo, da bodo z lepimi govorancami vplivali na kapitaliste, da bodo prenehali z krivičnim in nepoštenim prisvajanjem bogastva na račun delavstva. Revolucionar bi na takih mestih izkoristil priliko in razkrinkal pravi namen takih »razorožitvenih« komisij in jih obdolžil po zaslužnju hinavščine in varanja delovnega ljudstva.

Revolucionarna strategija ne obstoji v tem, da se ob vsaki priliki poziva na revolucijo. To je revolucionarna frazeologija in ne strategija. Oblike razrednega boja določajo objektivni predpogoji. Mi poznamo revolucionarne nastope v parlamentu, parlamentarno revolucionarno delovanje, reformistične

demonstracije in celo reakcionarne štrajke.

Kakor smo proti politiki »miru in sprave« s kapitalisti, tako smo tudi proti revolucionarnim pustolovščinam.

V našem programu stoji:

Pri obnavljanju in izvedbi našega strokovnega pokreta bomo pridobili mase in postavili strokovne organizacije na najboljšo podlago, če bomo vedno stali na čelu borbe v prvih vrstah delavskih mas. To pa ne pomeni, da moramo mase pozivati vedno na napad, to ne pomeni, da moramo stati na stališču, da je ofenziva vedno in v vseh prilikah pravilna. Pristaši in voditelji nepomirnljivega razrednega boja morajo biti vzgled ne samo v prepričanju, da se edino potom nepomirnljivega razrednega boja more priti do cilja, ampak morajo biti tudi primer vstrajnosti, uvidevnosti in hladnokrvnosti.

9. Cela tajnost našega uspešnega dela je v tem, da vsako akcijo po načrtu dobro pripravimo, da vsak napad sistematično in vstrajno pripravljamo. Brzina in odločnost akcije mora odgovarjati rezultatom točne študije stvarnega položaja in okolnosti, z ozirom na naše in sovražnikove moči. Kakor na bojnem polju, tako se mora tudi v razrednem boju znati ne samo napadati, ampak tudi v redu se umikati.

Tri smeri v strokovnih organizacijah.

(Reformizem, anarho - sindikalizem in revolucionarni socializem.)

S pričetkom svetovne vojne leta 1914, ko je II. internacionala popolnoma odpovedala in ni niti poskusila preprečiti svetovnega klanja, se je ta internacionala sama obsodila na smrt. Neaktivnost internacionale ob pričetku vojne in pa dejstvo, da tudi posamezne socialno-demokratske stranke v svojih državah niso nastopile proti vojni, ampak da so celo glasovale za vojne kredite, za vojna posojila in enake postavke v budgetu in da so člani socialno-demokratskih strank postali celo vojni ministri, vse to je vzelo II. internacionali (poleg drugih velikih grehov) ves ugled in proletarijat je zgubil v II. internacionalo zaupanje že med vojno. Zmaga ruskih boljševikov 1917. leta nad carizmom je mase po ostalem svetu zopet poživila in vzdramila in ko so se socialni demokratje 1918. leta pri preobratu, ki se je vršil po vseh premaganih državah, udinjali kapitalistom in pomagali konsolidirati kapitalistične države, mesto da bi se po vzgledu ruskih boljševikov polastili vlade, je nastal med masami velik odpor proti reformizmu socialnih demokratov in mase so se orijentirale na levo in se izrekale za revolucionarno smer. Zavednejši in odločnejši del se je izrekal za III. internacionalo, drugi del pa je ostal še nadalje pod vplivom obljub socialno-demokratskih ministrov in nastala sta v delavskem pokretu dva tabora,

ki sta se prvotno cepila samo v stranki, pozneje pa se je izvršil razkol tudi v strokovnih organizacijah. Medsebojni prepri, še bolj pa cepljenje v strokovnih organizacijah je nemalo pomagalo kapitalistom, da so se utrdili in da so mogli pričeti s svojo ofenzivo proti delavskemu razredu, katere traja pri nas že tretje leto in posledice katere čuti danes bridko vsak proletarec, zaveden in nezaveden, reformist in revolucionar.

Ofenziva kapitala, pred katero se je razcepljen proletarijat moral vedno bolj in bolj umikati in zapuščati še v enotnih organizacijah pridobljene postojanke, je privedla proletarske mase do spoznanja, da se da ofenzivo kapitala zaustaviti le z združenimi močmi in da je neobhodno potrebno proletarsko obrambeno fronto okrepiti s tem, da se združijo strokovne organizacije ki ne bodo svojih sil trošile v brezplodnem medsebojnem boju, ampak, ki se bodo z vsemi silami zoperstavile navalu kapitalistov in ki se bodo mogle polastiti zopet tistih postojank, ki so jih zavzele, dokler je bil delavski pokret še enoten in silen.

Volja za ustvaritev enotnih strokovnih organizacij postaja v masah vedno močnejša in bo v kljub mnogim zaprekam zmagala, če se bo vodstvo ene in druge smeri zavedalo važnosti, ki jo pomeni združenje strokovnih organizacij za

proletariat. Posebno pri nas v Sloveniji, kjer odnosi med enimi in drugimi strokovnimi organizacijami niso tako zastrupljeni in napeti kot doli na jugu, postaja vprašanje ujedinjenja vsak dan bolj aktualno in med rudarji se vprašanje notne organizacije že prav živo razpravlja.

Mislimo, da je v korist stvari, če v debati o združenju opustimo razglabljanje, kdo je krivec razkolu in da si zato temeljiteje razložimo naša naziranja o bazi in taktiki, katera bi mogla služiti kot podlaga za ujedinjenje.

Delavski razred stoji od nekaj v neprestanem boju s kapitalizmom. Način tega razrednega boja je različen in je odvisen od pritiska gospodujočega razreda in buržujske vlade na delavstvo in njegove organizacije. Socijalne reforme in zakoni so izraz moči nasprotujočih si razredov v državi. Vendar pa se moč organizacij ne more meriti po tem, je-li je bil ta ali oni zakon sprejet ali ne, ampak le po resnični izvedbi in izvajanju sprejetih zakonov, kar je večinoma le uspeh revolucionarne direktne akcije.

Ravno v pogledu na razmerje med socijalnimi reformami in med končno odpravo izkoriščanja si naša naziranja nasprotujejo. Strokovna komisija smatra socijalne reforme kot cilj, za katerega se bori in si predstavlja socijalistično družbo kot rezultat vedno obsežnejših reform in da se bo prehod iz kapitalizma v socializem izvršil v počasnem prehodu potom reform, ki bodo blažila obstoječa razredna nasprotstva in polagoma odpravljala izkoriščanje, tako da se bomo enkrat našli v socijalistični družbi. Po njihovem mnenju spreminjajo socijalne reforme, če se vedno razširjajo in izboljšujejo tudi strukturo današnje družbe, tako da bodo potom reform odpravili kapitalistični družabni red in odpravili s tem tudi vzroke razrednega boja. To je teoretična podlaga protirevolucionarne grupe v proletarskih vrstah, ki ga Strokovna komisija imenuje tudi »evolucijonizem«. Ta grupa posveča svojo pažnjo vsem dnevnim vprašanjem kakor delovnemu času, mezdam, zavarovanju itd., pozablja pa popolnoma na glavno svoje nalogo: odstranitev kapitalističnega družabnega reda, na odpravo izkoriščanja. Socijalna revolucija se jim zdi škodljiva, ali pa sploh neizvedljiva. Verujejo pač na počasni prehod iz demokracije v socializem.

Teoretiki in praktiki reformizma smatrajo, da so realni politiki, ker se borijo za praktična dnevna vprašanja in ker si ne postavljajo nobenih nemogočih in nedosegljivih ciljev. V resnici pa je cela ta teorija največja utopija, kar jih je videl svet. Realno življenje uničuje brez usmiljenja vsak dan teorijo o harmoniji med razredi, ki bo nastala potom mirnega razvoja, potom reform. Poglejmo naokrog, v vseh delih besni kapitalistična ofenziva in se roga gorovancam »o absolutni vrednosti socijalnih reform« za delavski razred.

Nič manj nevarni za zdrav, revolucionaren delavski pokret niso oni, ki vsako reformo zametujejo, češ: »če se bo delavstvu malo bolje godilo, bo postalo umerenejše in manj borbena in kapitalisti ga bodo uspeli še nadalje izkoriščati«. To so načela anarhistov in anarho-sindikalistov, ki pri nas v Sloveniji še ne tvorijo organizirane grupe, vendar pa se najde med našim delavstvom dosti proletarcev, ki tako mislijo. Zavedajoč se, da reforme ne bodo odpravile kapitalističnega sistema, mislijo

venomer na preobrat, na socijalno revolucijo in odklanjajo vsako reformo, češ: »Čim slabši je položaj delavstva, tem večja je nezadovoljnost, tem bližje smo revoluciji.« Da tudi to naziranje ni pravilno, nam ni treba razlagati in utemeljevati, ker socijalne reforme so pozicije, katere si je delavstvo priborilo v boju z buržuazijo in če bi kdo trdil, da take posamezne pridobitve ne pospešujejo in olajšujejo razredne borbe, bi taka trditev nasprotovala vsem dosedanjim izkušnjam v delavskem pokretu. **Omalovaževanje socijalnih reform je torej enako napačno kot je napačno naziranje, da bomo potom reform (evolucije) spremenili današnji kapitalistični družabni red in vzpostavili socijalistično družbo.**

Ta naziranja so metafizično abstraktna in ne vpoštevajo dejanskega položaja, zato jih moramo zavračati. Delavski razred mora v borbi zaboljšanje in razširjenje socijalnih reform vedno svoje uspehe kar najbolj izkoristiti in ne sme nikdar pozabiti na svoj končni cilj — ustvaritev socijalistične družbe.

Vprašanje je torej, če zamore delavski razred potom posameznih socijalnih reform prevzeti celokupno produkcijo ali se mora zavzete politične in gospodarske moči izvršiti potom ostrega, odkritega in oboroženega razrednega boja, t. j. potom meščanske vojne. Dolgoletne izkušnje razrednega boja dokazujejo, da so izgledi za miren prehod iz kapitalizma v socializem minimalni in da je revolucija edino sredstvo, s katerim proletarijat lahko prisili buržuazijo, da se preda in da delavstvo zavzame gospodarski organizem države. Socijalna revolucija ne izključuje in ne omalovažuje reform, ampak jih izkorišča kot sredstvo za okrepitev splošnega boja, jih izkorišča v razrednem boju, kot osvojene pozicije, iz katerih lažje vodi boj z buržuazijo.

Posamezne spopade, ki se pojavljajo zdaj tu zdaj tam, moramo delavstvu predočiti ne kot izolirana lokalna dejstva, ampak iz vidika splošnega razrednega boja. Posamezni uspehi ne smejo delavske organizacije uspavati in zadrževati na pridobljenih pozicijah, ampak one morajo prodirati naprej, naprej k svoji glavni nalogi, k uničenju kapitalističnega družabnega reda.

Nezmisljenost teorije reformizma tiči v tem, da bazira (temelji) na pogrešni osnovi, da si zamore proletarijat ustvariti idealne življenjske pogoje v okviru kapitalističnega družabnega reda in da je mogoč prehod iz kapitalizma v socializem brez socijalne revolucije. Strokovne organizacije, ki so prežete takih reformističnih idej, ne bodo nikdar poostrenejše gospodarskega boja, ki pretresa danes svet, mogle izkoristiti za delavstvo, ker utopija o vzajemnosti v kapitalistični družbi je očitna.

Naš akcijski program glasi:

30. V boju za izboljšanje delovnih pogojev, za čim višji eksistenčni minimum in za kontrolo nad produkcijo se moramo vedno zavedati, da je ta vprašanja nemogoče rešiti v okviru kapitalističnega družabnega reda. Vedno je treba naglašati in masam delavstva razlagati, da se more socijalna vprašanja končno rešiti le z uničenjem kapitalizma.

Če bomo izkoristili vse prilike in vse pojave, ki jih opažamo v današnji poostreni razredni borbi in tudi vse reforme, ki si jih bomo priborili v to, da se čim bolj približamo našemu končnemu cilju — odstranitvi kapitalizma, bomo vršili tisto nalogo, za katero so strokovne organizacije tudi poklicane.

Nevarnost v Mariboru.

Odskar Krekičev Savez železničara obstoja v Mariboru, ni bilo med železničarji takega vrenja, kot ga opažamo sedaj. Železničarji nezadovoljni s cinčarsko-reformistiko Krekičevih eksponentov se odvrtačajo od Saveza in izstopajo iz organizacije posebno sedaj, ko Savez sabotira tudi akcijo zaboljšanje gmotnega položaja železničarjev. Mariborski železničarji, vzgojevani v oportunističnem duhu in v reformizmu se v današnji situaciji ne zamorejo razredno pravilno orijentirati. Demoralizirani, so zgubili vsako vero v svojo lastno moč, upali so na Nachtigalla, zmotili so se, upali na Krekiča — bili so pre-

varani, Golouh jih je zapeljal in ostali so sami, neorijentirani, demoralizirani...

Proti vsem tem socijalnim patrijotom so nastopali nekateri zavedni železničarji, ki so na razvalinah Krekičevega Saveza ustanovili Neodvisno Strokovno železničarsko organizacijo. Vsi Krekičevci, Golouhovci in vse druge neštete grupe so napadle Neodvisno železn. org., ki se upa postavljati svoje razredno-zavedne organizacije na njihovem teritoriju oportunističnega in reformizma. Ker z načeli ne gre, se poslužujejo groženj. »Neodvisni so komunisti, komunisti pa spadajo v zapore, kdo se druži s komunisti pride v ječo, bo izgnan

in preganjan.« Taka sredstva plašijo pač strahopetce in oportuniste, ki ne poznajo razrednega boja, ne morejo pa odvrtniti zavednih in odločnih borcev za osvoboditev proletarijata izpod kapitalističnega jarma. Žal, da je v Mariboru le preveč takih sodrugov. In posledice se kažejo.

»Savez železničara je preveč kompromitiran, tam ne moremo ostati, neodvisni so pa preveč nevarni — tudi tja si ne upamo, ustanovimo si svojo organizacijo,« tako mislijo mariborski železničarji. In brez da bi se zavedali vseh škodljivih posledic, se pripravljajo na ustanovitev posebne organizacije za kvalificirane delavce (ključavničarji in profesionisti ostalih strok).

V nedeljo, dne 27. t. m. so imeli že sestanek, da si ustanovijo svoj »Professionistenverein« kot surogat za pravo bojno organizacijo. Sodrugu Žorgi se je posrečilo, da je to nakano Nachtigalovega svaka preprečil.

Kakor se vidi mariborskim železničarjem ni jasno, zakaj so proletarijatu potrebne socijalne organizacije. Vedo

samo to, da je treba biti organiziran, ne vedo pa, da ni vsako društvo ali organizacija sposobna, da uspešno štiti interese svojih članov. Tudi o dobrih in slabih tipih strokovnih organizacij niso informirani, sicer bi jim ne prišlo na misel, danes ustvarjati društvo »Kvalificiranih delavcev«.

Izkušnje strokovnega pokreta nam dokazujejo, da je vsaka organizacija brez moči napram podjetnikom, ki ne temelji na načelu: »Vsi delavci enega podjetja morajo biti združeni v eni organizaciji.« Če bodo organizacije, ki so danes že preveč razcepljene, še bolj se cepile in to v posamezne kategorije, bo to v največjo škodo proletarijata. V združenju, v enotnosti, v sodarnosti je moč proletarijata, tega naj se zavedajo kvalificirani železničarji in v smeri združenja naj delujejo. Cepljenja je dovolj. Vsi železničarji v eno organizacijo naj bo vaša parola. Železničarji potrebujejo eno organizacijo in bodo nastopili proti vsakemu, ki bi poskušal v korist južne železnice cepiti železničarje še na kategorije.

Trboveljski družbi v album.

(150 kron za življenje rudarja.)

O milijonskem fondu trboveljske družbe smo že pisali, danes pa objavljamo prvi slučaj, kako misli trboveljska družba ta milijonski fond uporabljati.

V Zagorju se je vsled nezadostnih varnostnih naprav smrtno ponesrečil rudar Mali, ki je bil edina opora svojemu svolasemu očetu, upokojenemu rudarju. Brez zadostnih sredstev za življenje se je oče ponesrečenega obrnil na ravnateljstvo s prošnjo za podporo. Ravnatelj neprijetno iznenaden je pokazal vso velikodušnost trboveljske družbe in mu dal milostno enkratno podporo v znesku 150 kron. Torej po mnenju trboveljske družbe rudar ni več vre-

den kot 150 kron! Rudarji si bodo take slučaje prav dobro zapomnili, zbrali bodo par tisoč kron in pokupili vse svoje krvose in pijavke in jih konservirane v špiritusu hranili za spomin potomcem, ki drugače ne bi verjeli, da so gospodje pri trboveljski družbi l. 1923 po Kristusu dajali za življenje rudarja 150 kron ali pol dolarja. Za piščanca 200, za delavca pa 150 kron.

Radovedni smo, koliko jugoslovanskih kron bi zahtevali zase? Če je mlad, zdrav in delaven rudar vreden samo 150 kron, potem od preobitega uživanja izrabljen in izpit gospod še toliko vreden ni.

Mednarodni pregled.

Mednarodno delavsko gibanje je ogroženo vsled vojne nevarnosti. Angleška nota sovjetski Rusiji, umor Vorovskega v Lusanu, rožljanje francoskih generalov, ki potujejo po Poljskem, Češkem in Jugoslaviji s sabljo, pojačana protisovjetska propaganda v vseh kapitalističnih državah in spor med Grki in Turki, vse to so znaki vojne nevarnosti. Imperijalistične velesile Anglija, Francija, Italija in njihovi vazali Češka, Poljska, Jugoslavija, Romunija se pripravljajo na pohod na kmečko delavsko sovjetsko Rusijo, ki nima med temi državami nobenega zaveznika. Če nima Rusija med kapitalisti nobenega zaveznika, ni še nikaka nesreča, ker ima svoje zveste zaveznike v proletarskih vrstah celega sveta, ki bodo znali očuvati delavsko Rusijo pred napadi kapitalistične Evrope. Podjarmljeni narodi vzhodne Azije se gibljejo, angleški imperij je ogrožen. Revolucionarno vrenje v Orientu je postalo zaveznik ruskega proletarijata. Ta Zveza ni deo velikih diplomatov, ampak je posledica hotenja po svobodi, enako kot so jo dosegli vzhodni narodi v Rusiji. Ne samo proti sovjetski Rusiji, ampak proti celokupnemu proletarijatu je naperjena politika kapitalističnih imperijalistov. Rusijo nočejo uničiti predvsem zato, ker jih je doslej pri pohodu na proletarijat zadrževal strah pred sovjetskimi polki. Vojna nevarnost kliče proletarijat celega sveta, da prične boj. Reformistični socijalisti se družijo s kapitalističnimi ministri in preprečujejo ustvaritev močne notne fronte proletarijata. V Hamburgu so kovali »socijalistično delavsko internacionalo« in izvolili v vodstvo ministra Vanderveida, ki je podpisal versajski mir, ki opravičuje zasledbo Poruhrja in ki sedi za eno mizo s kapitalisti, odklanja pa enotno fronto z ruskimi delavci — boljševiki.

V Nemčiji so revolucionarne organizacije uspеле, da število brezposelnih zmanjšajo na ta način, da so podjetnike prisilile, da so v vseh podjetjih, kjer je delavni čas znašal nad 8 ur, skrajšali delavni čas na 8 ur. Tako so zaposlili v Ludwigshafnu in Wilhelmsburgu nad 3000 brezposelnih. V marcu mesecu je bilo brezposelnih: kovinarjev 2,3 odstotkov od 1.399.652 članov (13,76 odstotkov jih dela le par dni v tednu), v tekstilni industriji 3,57 odstotkov od 713.321 članov (49,91 odstotkov dela samo par dni v tednu), v čevljarški organizaciji je od 98.894 članov 5,66 odstotkov brezposelnih, v tobačni industriji 37,32 odstotkov od 81.594 članov, v oblačilni stroki 5,98 odstotkov od 65.281 članov, mestnih delavcev 2,73 odstotkov od 267.752 članov, knjigovozov 9,32 odstotkov od 98.039 članov, v grafični industriji je brezposelnih 10,59 odstotkov od 67.993 organiziranih.

Stavka rudarjev v Saarski kotlini, ki je trajala nad tri mesece je bila udušena. Vključ dolgotrajni stavki je bilo le malo stavkolomcev. Vlada je prepovedala vse sestanke in shode in zagrozila z zaporom. Vse grožnje niso pomagale, rudarji so ju-

naško vstrajali. Oblasti so zaprle revolucionarne funkcionarje in razpustile revolucionarno organizacijo, ki je stavko vodila. Pojavili so se reformisti in izdali parolo na delo, vključ temu, da podjetniki niso ugodili upravičenim zahtevam rudarjev. Rudarji so se morali udati, ker jih ni so podpirali rudarji iz revirjev, ki stoje pod uplivom krščanskih delavcev in reformistov.

V vseh zadnjih rudarskih stavkah se je pokazalo pomanjkanje internacionalne solidarnosti med rudarji. Voditelji rudarske internacionale znajo pač sestavljati lepe rezolucije, solidarnost izjavljati jim pa prepovedujejo ozke zveze z buržuazijo in podjetniki.

Pri volitvah obratnih svetov je revolucionarna opozicija železničarjev v Berlinu zmagala z tričetrtinsko večino nad Amsterdanci. Lesni delavci so pri volitvah obratnih svetov zmagali z absolutno večino nad Amsterdanci. V centralnem svetu imajo komunisti 4 in reformisti 2 zastopnika.

Na Češkem vlada velika brezposelnost, ki je posledica hude gospodarske krize, ki nastaja vsled tega, ker se izvoz vsled visoke valute zmanjšuje. Tekstilno industrijo prestavljajo na Madžarsko, kjer imajo nižjo valuto in cenejše delovne sile. Tudi v ostalih panogah industrije je opaziti hude krize. Brezposelnost se širi. Mnogoštevilne množice zahtevajo potne liste za tuzemstvo. V okraju Zvolen zahteva 12.000 delavcev potne liste. Industrija se premešča na Madžarsko, cene življenjskih potrebščin pa neprestano rastejo. Ministrstvo za socijalno skrb javlja, da je v mesecu aprilu podpiralo 143.000 brezposelnih, in poleg tega 128.000 rodbinskih članov. Podjetja so vzdrževala 150.200 le deloma zaposlenih in 30.100 rodbinskih članov. Skupno število brezposelnih, ki so dobivali podpore — znaša 343.300.

V zadnjem četrtletju 1922 se je izselilo 14.634 oseb iz Češkoslovaške. Večina jih je šlo v Ameriko.

Cestni železničarji v Teplicu so stopili v stavko, ker so jim znižali plače za 9 odstotkov. Podjetniki iščejo potom časopisja stavkolomce. Vsi poskusi pogajanj so se razbili.

V Bejni je izbruhnila stavka stavbinskih delavcev, ker so podjetniki ponovno hoteli znižati mezde. V mezdnem boju se nahaja zidarji tudi v Kašanu, Tabor in Blatnu.

Kongres usnjarskih delavcev je sklenil pristopiti v R. S. I. (Rdečo Strokovno Internacionalo v Moskvi).

Kongresu reformističnih železničarjev je prisostvoval tudi Edo Fimmen v imenu mednarodne transportne federacije v Amsterdamu. V svojem govoru je ostro napadel cinčarske metode Amsterdama.

Narodno socijalistični rudarji so s celo svojo organizacijo izstopili iz narodno-socijalistične centrale in se pridružili R. S.

I. Narodni socialisti sedaj ponovno snujejo svojo rudarsko organizacijo.

V Avstriji pridobivajo »Hackenkrentzlerji« (Orjunci) na moči. V 10. okraju na Dunaju (delavski okraj) so sklicali shod. Pri tej priliki je prišlo do spopadov z komunisti. Ranjencev je bilo na obeh straneh.

Na Ogrskem stavkajo nastavljenici zavarovalnic, ker so jim odklonili zahtevano povišanje plač. Del rudarjev v Fünkirchenu je stopil v stavko, ker jim niso zvišali mezd. Oblasti so zaprle zaupnike, nakar so stopili v stavko še ostali rudarji. Oblasti so

morale aretirane zaupnike izpustiti in podjetniki so povišali zaslužke.

V Rumuniji pripravlja vlada zakon proti strokovnim organizacijam, vsled česar je nastalo med delavstvom veliko razburjenje. Organizacije pripravljajo velike demonstracije proti nameravanemu zakonu. — Podjetniki so hoteli znižati mezde in podaljšati delovni čas in s tem provocirati na mnogih krajih stavke, ki so večinoma uspele preprečiti poslabšanje že itak slabega položaja rumunskega delavstva.

Konstatacija.

Na naše odkrite predloge za ujedinjenje strokovnih organizacij je Strokovna komisija odgovorila. Odgovorila je jasno in razumljivo, kar smo doslej pogrešali pri njenih izjavah. V svojem članku »Mi in neodvisne organizacije« v 21. številki »Delavca« je povedala končno svoja naziranja glede združenja. Izvajanja Strokovne komisije izzvenijo v sledečem:

»V vprašanju »evolucija« ali »revolucija« ni med nami načelnih razlik. Vsi smo za oboje. Tudi Amsterdam načeloma (v programu, Op. uredn.) ne odklanja revolucije. Z 21 točkami pa je Moskva hotela usiliti zapadno-evropskemu proletarijatu revolucionarno taktiko, zato smo jo (Amsterdamci, Op. uredn.) odklonili, »ker 21 točk pomenja politiko aktivnega, istodobnega revolucionarnega udejstvovanja po vseh državah.« Razvoj časa je dal Amsterdamu prav »in zato je glavni in res tehni vzrok za nami in praktična politična in strokovna smer je tuintna ena in ista.« Razlik ni mogoče najti. To bo mogla razložit le zgodovina. Rusiji mora proletarijat vseh držav pomagati pri vpostavitvi družabnega reda na marksističnih načelih. To priporoča tudi Amsterdam. Položaj govori za zблиžanje med Amsterdamom in Moskvo proti pa govori zgodovinski razvoj. Do enotnosti bomo prišli če se zblížata Amsterdam in Moskva ali pa obe državni centrali (GRS in CRSO, Op. uredn.), ujedinjenje v pokrajinah se bo potem samo izvedlo (podčrtali mi). Kdor drugače dela vzbujta vtis neelojalnosti. V pokrajinah naj se dela takole: Medsebojno posestno stanje se mora spoštovati, psihološko treba mase pripravljati in v tem smislu treba vsaka stran, da pritiska na svoje centre. Metode kot jih priporoča Strokovna Borba, ne odobrava.«

To je izveleček iz izvajanj Strokovne komisije. V prihodnjih številkah »Strokovne Borbe« bomo objavili ta članek »Delavca« v celem obsegu, ker v tem članku Strokovna komisija jasno izraža,

da do ujedinjenja ne more priti preje, kot da se predhodno združita Amsterdam in Moskva in smatra vsako drugo akcijo za neresno in neelojalno.

Konstatiramo, da je Strokovna komisija s tem člankom vsaka nadaljna pogajanja za ujedinjenje strokovnih organizacij odbila in da priporoča, da se spoštuje status quo v organizacijah. Odkar se je s strani predstavnikov Strokovne komisije opazila volja za ujedinjenje (bilo je to koncem februarja, ko smo imeli prvo skupno akcijo proti pravilnikom k zakonu o zaščiti države) niso neodvisne strokovne organizacije nikjer hotele ustanavljati neodvisne organizacije, kjer so že obstojale organizacije, ki pripadajo Strokovni komisiji. Zato odklanjamo podtikanje, da smo pod parolo enotne fronte rušili organizacije Strokovne komisije. Razume se pa, da bomo morali po tem članku našo taktiko v tem pogledu revidirati. Enako se čudimo, kako meri »Delavec« moč posameznih rudarskih organizacij. Po številu oddanih glasov pri zadnjih volitvah! Trboveljski kandidat ni bil kandidat »neodvisnih«, ampak kandidat SPZ, za katerega se rudarji pač niso mogli navduševati in zato je tudi velika abstinenca razumljiva, katero tudi »Delavec« pozna. Koliko članov ima »Unija«, ne vemo natančno. Da jih v Mežiški dolini nima 1262, je pa jasno. Zveza rudarskih delavcev je imela, kakor je bilo razvidno iz računskega zaključka na kongresu v novembru 1922 6209 članov. Od tistega časa jih je zaostalo do konca aprila 518 s prispevki, na novo jih je pa pristopilo 489, tako da ima danes 6180 članov. Če smo številke zaokrožili, jih nismo navzgor, ampak navzdol in upravičeno zavrčamo podtikanja »Delavca«, da smo hoteli varati.

Prihodnjic se bomo s to odklonitvijo ujedinjenja podrobneje pečali.

Ujedinjenja proletarijat potrebuje in ga bo izvršil vkljub nasprotstvom Amsterdamcev in njenih trabantov.

Živele enotne strokovne organizacije!

Iz Rusije.

Zaščita delavcev v Sovjetski Rusiji.

Po slavnem koncu meščanske vojne, je začela Rusija z mirnim gospodarskim delovanjem in je vpostavila v prvi vrsti zaščito delavcev.

Od 10 do 11 urnega delavnega dneva pred revolucijo smo postavili 8urni delavnik. Celo v najtežjih urah republike ko se je delalo tudi mnogo čez uro, je delovni dan bil povprečno 8,57 ur. Danes se uporablja čezurno delo le v izjemnih slučajih — in sme po zakonu biti na leto le 120 ur čezurnega dela — ki se pa plačujejo 1½ krat več. Osemurni delavnik je zakonito upeljan izmed 21 evropskih držav samo v dveh in še tam ga sabotirajo kapitalisti s pomočjo državnega aparata.

Poleg osemurnega delavnika za fizične delavce je vpeljan šesturni delavnik za duševne in pisarniške delavce. Za posebno škodljive produkcijske panoge je delovni čas skrajšan, kakor n. pr. v tobačnih tovarnah na 7 in v dlinarnah na 6 ur.

Kodeks določa 42 urni počitek na teden, zato se ob sobotah dela samo 6 ur. Kdor v nedeljo ne more počivati, je za njega določen drug dan v tednu.

Vsak delavec ima pravico na 14 dnevni dopust letno s polno plačo. V posebno škodljivih produkcijskih panogah in za mladostne delavce pod 18 let je dopust dvakrat po 14 dni na leto.

Ženske ne smejo opravljati nočnih in podzemskih služb. Noseča žena je oproščena pri fizičnem delu 3 tedne

pred rojstvom in pri duševnem in pisarniškem delu 6 tednov vsakega dela. Poleg tega so nekateri duševni poklici, ki potrebujejo posebne energije, enaki fizičnemu delu. Po rojstvu so žene zopet oproščene 8, oziroma 6 tednov. Dobivajo pa polno plačo ves ta čas. Doječe matere se po vsaki tretji uri odpuste na pol ure.

Otroško delo pod 16 leti je prepovedano. Počas je gotovo število mladostnih delavcev (v prvi vrsti pri škodljivih obratih) odtegne od dela in se jih oddaja v šolo pri istočasni materialni pomoči in podpori.

Delovni dan maloletnih je zelo omejen in sicer za te, ki so še ostali v delu 14 do 16 letnih 4 ure (posledica kapitalističnega izkoriščanja) za 16 do 18 letne pa 6 ur. Vsem delavcem, ki še niso dosegli 18. leta je prepovedano čezurno delo, kakor tudi nočno in podzemeljsko.

Cela vrsta obligatnih naprav glede nezdod je uvedena. Istotako je poskrbljeno v sanitarni in zdravniški higijeni, kar ima posledico znatno izboljšanje delovnih razmer v tovarnah in delavnicah.

V škodljivih industrijskih panogah je na razpolago delavcu brezplačna obleka, ki ga čuva zoper prah, plin, mokroto itd. Nadalje zakon določa o razdelitvi maščobe med delavce (mleko, milo in druga specialna varnostna sredstva).

Zaščita delavca v Sovjetski Rusiji ima dve lastnosti, ki se razlikujeta od zaščite delavcev v demokratičnih kapitalističnih državah. Pred vsem se razprostira na vse dninarje (industrijske in transportne delavce, nameščence, sezonske delavce, dninarje, sluge itd.) in na vse državno obvezne osebe (na podlagi obveznosti dela).

V svrhu pobijanja skritih oblik izkoriščanja se razprostirajo zakoni o zaščiti delavcev in o nadzorstvu dela tudi na člane produkcijskih zadrug, ki so pri produkciji neposredno udeleženi. Poleg tega je zaščita delavcev razprotrta tudi na domače delavce.

Druga lastnost ruskega zakona o zaščiti delavcev je, da sam kontrolira izvedbo tega zakona in da je ta izvedba in kontrola neposredno v njegovih rokah.

Poleg široke mreže komisij o zaščiti delavcev v obratih, je celi zaščitni aparat države in vsa inspekcija dela izvoljena potom strokov. organizacij. Temu aparatu so pridjani asistenti, ki so izvoljeni iz mladinskih organizacij in od ženskih oddelkov.

Volitve v bolniško blagajno državne železnice.

Bolniška blagajna, zavarovalnica zoper nezdode in starost, je plod dolgotrajnega boja delavskega razreda za socialno zakonodajo. Srbski železničarji niso še pred kratkem poznali nobene bolniške blagajne, dokler ni bil l. 1919 s Savezom Prometnih in Transportnih Delavcev podpisan protokol sporazuma. Takrat so prvokrat srbski železničarji prejeli bolniško podporo in to pa vsled pasusa, ki je bil tam naveden, da se ima delavcem v slučaju bolezni izplačati draginjska doklada. O zavarovalnici zoper nezdode pa v Srbiji ni imel nihče pojma. Kadar se je kdo ponesrečil in vsled tega umrl, je ostala družina brez vsake podpore. Šele z uvedbo protokola sporazuma se je vdovi izplačala 2 mesečna odpravnina, t. j. plača in draginjska doklada umrlega soproga in s tem je bila družina za vedno odpravljena, z eno besedo rečeno, ni obstojalo v Srbiji nobeno zavarovanje delavstva. Z prevzetjem pokrajn bivše Avstro-Ogrske je bila vlada primorana izdelati zakon o delavskem zavarovanju.

Prvi osnutek za ta zakon je izdelal socialno demokratični minister za socialno politiko Vitomir Korač in ta je bil takšen, da je vso organizirano delavstvo Slovenije protestiralo proti temu osnutku, ker ni on vseboval poboljšanje socialne zakonodaje, nego je to že obstoječo poslabšal. Korač je prikrojil ta osnutek madžarskemu zakonu, ki je bil mnogo slabši, kot avstrijski. Buržuazija je to želela, ker za dobro socialno zakonodajo se potrebuje precejšnje vsote denarja in to le v škodo kapitalističnega razreda, zatoraj je treba to tako urediti, da nosi te stroške delavski razred. Zgodilo se je tako. Demokratični minister za socialno politiko, dr. Žerjav, je izdal zakon o delavskem zavarovanju, na ta način se je zgodilo, da so bolniške blagajne izgubile svojo samoupravo in so prešle v roke delodajalcem.

Železničarji, ki so si že pred več desetletji priborili poboljšanje svoje socialne zakonodaje so na en mah zgubili vse svoje nekdanje pridobljene pravice, nastopilo je šikaniranje bolnikov, denunciranje, odtrgovanje bolnikov, gonja bolnikov v službo, odvzetje kopalnišča bolnikom itd. Vse to še ni dovolj. Dan za dnem prihajajo naredbi, ki ukinjajo tisto dobro, kar je v tem zakonu. Z uvedbo tega zakona so železničarji v slučaju nesreče izgubili 84 odstotkov od svoje zavarovalne rente. Najvišja stalna renta je bila prej 150 odstotkov od zaslužka, sedaj se je na dve tretini zaslužka znižala. Začasna zavarovalnica zoper nezdode je imela okoli 8 milijonov dinarjev, vse to je nekam zginilo. Ponesrečenci, ki so se pred enim letom ponesrečili, še dosedaj niso sprejeli nobene rente.

O zavarovanju za starost in onemoglost govori zakon, da imajo do tega oni pravico, ki so dovršili 70. leto. Dopolnil se bo ta zakon z pravilnikom, da bo moral vsak plačevati 18 odstotkov od plače.

Razume se, da se tistim delavskim inspekcijam, ki nimajo specijelnih znanosti, pridenejo specijalisti in sicer inženiri (tehnični inspektorji) in zdravniki (sanitetni inspektorji). Sedaj je približno 1400 delavskih inspekcij in približno 200 tehničnih in sanitetnih inspektoratov zaposlenih.

Delavske inspekcije imajo pravico, da odrede ustavitve obratov, ki so življenju in zdravju delavcev škodljivi. Poleg tega je cela vrsta garancij za resnično vodstvo dela zapopadena v zakoniku. V kazenskem zakoniku je več poglavij posvečeno vprašanju o zaščiti delavcev, ki predpisujejo v težkih slučajih kazni čez 1 leto. Poleg tega se morajo taki procesi izvršiti brez zavlačevanja. (Obsodba se mora izreči tekom enega tedna.)

Pri kapitalističnem redu se peča zaščita delavcev z zidavo hiš iz kart, ki se prevržejo pri prvem pišu reakcije. Ruska revolucija pa je dala mogočnost, da je zaščita delavcev postala prvo dvigalo k ozdravljenju Dela in reorganizacije produkcije glede na interese organizma vsakega posameznika.

Se se najdejo ljudje, ki taki vladi in ministrom slavo pojo, kakor je storil gospod Luka Pavičević, centralni tajnik glavnog Račničkog Saveza v Beogradu, ki je tudi obenem tajnik Saveza Železničara v Zagrebu. Pri volitvi glavnega ravnatelja bolniške blagajne v Zagrebu g. Viljema Bukšega, bivšega ministra za socialno politiko, izrazil zaupanje vladi, posebno pa pohvalo demokratičnemu ministru dr. Žerjavu za izvedbo dobre socialne zakonodaje. Delavstvo se je že prepričalo, kaka je ta današnja socialna zakonodaja in bo pri predstojeh volitvah znala obračunati z Luka Pavičevićem in Krekičevom golaznijo.

Volitve za bolniško blagajno državne železnice so razpisane. To so prve volitve v bolniško blagajno. Dasi ravno zakon o zavarovanju delavcev ne pripušča izvoljenemu odboru velikega upliva na bolniško blagajno, vseeno se moramo teh volitev udeležiti iz razloga, da se uspešneje zamoremo boriti za zboljšanje socialne zakonodaje. Ker je boj z kapitalističnim razredom trd, zato je treba, da mi pošljemo vstrajne in svojih dolžnosti si sveste sodruge, ki bodo povsod in vsikdar zastopali interese celokupnega železničarskega proletarijata.

Neodvisna Strokovna Železničarska Organizacija je sklicala razna zaupniška zborovanja organiziranih železničarjev državne železnice, ki so sklenili skupno z sodrugi iz Hrvatske kandidirati. Dolžnost vseh železničarjev je, da se teh volitev udeležijo. Izdan je poseben letak, na kateremu se nahaja lista, ki jo je treba odtrgati in jo prilepliti v kuverto. Za kuverte je tudi prekrbljeno. Vaši zaupniki bodo vsem članom dostavili kuverte in glasovnice, ki žele glasovati za našo listo, katere nosilec je Žorga Rudolf, strojevodja v Ljubljani.

Volitve se vrše 5. junija 1923, od 8. do 14. ure.

Že te volitve dokazujejo, kakšen je ta zakon. Bolniška blagajna ne da nobenih uradnih kuvert niti glasovnic, tako, da je pri volitvah vsaka sleparija mogoča ob enem pa, da vse te stroške nosijo le člani sami.

Železničarji, organizirani v razredno-zavednih organizacijah, se zavedajo, da je v kapitalistični državi nemogoče si priboriti popolno delavsko socialno zakonodajo, nego le kake malenkostne reforme in še te le v toliko, kolikor so delavci zavedni in imajo močne organizacije.

Popolna socialna zakonodaja je edino mogoča z odstranitvijo kapitalističnega razreda in uvedbo socialističnega družabnega reda. Delavstvo organizirano v razredno-zavednih organizacijah se tega zaveda, zato se tudi udeležuje vseh volitev v teh institucijah in jih porablja kot sredstva za dosego svojega cilja.

Naše najmlajše a najagilnejše delavsko izobraževalno društvo

„VESNA“ v Zagorju o. S.

priredi v nedeljo, dne 17. junija 1923

razvitje društvenega prapora

spojeno z veliko delavsko veselico in nastopom svojih odsekov, izmed katerih se posebno odlikuje telovadni odsek, ki bo nastopil v svojih novih krojih.

Vse naše organizacije opozarjamo na to prireditve in prosimo, da se je v čim večjem številu udeležijo. Polovična vožnja je zasigurana vsem, ki se do 1. junija priglasijo na naslov: Izobraževalno društvo „VESNA“, Zagorje, Mirko Weinberger, Toplice, ali pa v uredništvu Strokovne Borbe v Ljubljani, Turjaški trg 2.

